

hvad der er blevet fremført af den ærede Ordfører, ogsaa er noget andet, som forandrer dette Grundlag fra tidligere Tid. Den Gang man tidligere vedtog saadanne Regler om Tilskud til private Skoler ved Lønningslove, havde man ikke den Række af statsunderstøttede, private Undervisningsanstalter, som man har nu. Da havde man særlig kun den første frie Skole her i Landet, den saakaldte grundtvigske Friskole. Siden har der rejst sig en hel Række af andre private Børneskoler — som ganske vist kræver Eksamen —, Mellem-skoler og Realskoler, og siden er der fra Statskassens Side ydet et meget stort Beløb ogsaa f. Eks. til private Seminarier. Endvidere er man inde paa at yde store Tilskudsbeløb baade til statsanerkendte og ikke-statsanerkendte private Kursus. I det hele taget er denne Opgave for Statskassen at tilskyde Beløb til saadanne Undervisnings- og Opdragelsesforetagender steget siden den Gang i en saadan Grad, at Forholdet kræver en særlig Opmærksomhed.

Nu tror jeg, at ærede Medlemmer vil forstaa, at man vilde behandle disse andre private Virksomheder i høj Grad uretfærdigt, hvis man gik hen og tog en Tilskudsbestemmelse med Hensyn til de grundtvigske Friskoler op paa dette Lovforslag, men lod alle de andre staa udenfor. Alle-rede i Fjor blev det krævet stærkt, navnlig fra Mellem- og Realskolerne, at faa en særlig Tilskudslov; de ønskede det Tilskud, som Statskassen skulde yde dem, fastsat paa et Lovforslag med særlige Regler for dette Tilskud. Forslaget gik den Gang ud, til Dels af den Grund, at det vilde kræve Optagelse af alle de Tilskud, som man overhovedet er inde paa, at Staten skal yde til saadanne private Skoleforetagender. Man kan ikke favorisere det ene fremfor det andet. Det er for mig en af Hovedgrundene til, at jeg siger, at vi ikke kan tage den grundtvigske Friskole op paa Loven, naar vi vil yde den samme Retfærdighed overfor alle private Undervisningsgrene i vort Land, som faar Tilskud af Statskassen paa Finansloven. Dertil kommer, at man i de senere Aar omtrent hvert Aar har ændret ogsaa Tilskuddet til den grundtvigske Friskole ikke paa særlig Lov, men paa Finansloven.

Endelig vil jeg gerne tilføje, hvad der for mig er det allervigtigste, at jeg finder, at det vilde være ret underligt, om man, efter at have stemt for — og det har

ogsaa de ærede Medlemmer, der taler saa stærkt for at faa Tilskuddet op paa denne Lov —, at hele dette store Spørgsmaal skulde overgives til en Kommission, som skulde udarbejde en Plan til en særlig Lov for alle vore Tilskud — om man saa, Aaret inden denne Kommission antagelig bliver færdig med denne Del af sit Arbejde, vilde træffe Bestemmelse om, at Tilskuddene for det kommende Aar, som nu optøres paa den midlertidige Lov, som Finansloven er, skulde tages bort fra denne og sættes ind paa en fast Lønningslov som denne Lov, der jo ikke er midlertidig, men som synes at skulle være gældende for en lang Aarrække ud i Fremtiden. Efterhaanden som den nedsatte Kommissions Arbejde skrider frem, vil, som Planen er lagt, Forslag kunne komme frem for Rigsdagen, og i Rigsdagssamlingen 1920—21, altsaa næste Aar, antager jeg, at der vil komme Forslag frem ogsaa om dette store Spørgsmaal, hvordan Statens Tilskud skal fordeles, og hvordan Forholdet mellem Stat og Kommune med Hensyn til Udgifterne til vort Undervisningsvæsen i det hele taget skal være. Jeg er tilbøjelig til at sige som mit Partis ærede Ordfører, at naar man er villig til paa Finansloven at imødekomme alle berettigede Krav, kan jeg ikke forstaa, at der kan ligge noget andet bag ved denne Fordring end visse politiske Træk, som skal bruges udenfor det, som Sagen egentlig vedrører.

Hvad angaar selve Realiteten, maa jeg sige, at jeg stadig har hørt til dem, som mente, at det vilde være passende paa den kommende Finanslov at forøge Tilskuddet, som oprindeligt har været sat til 12 Kr. pr. Barn, men som — det maa ikke glemmes — i Øjeblikket er tæt ved 20 eller i alt Fald 19 Kr. pr. Barn, til det tredobbelte af det oprindelige, altsaa til 36 Kr. pr. Barn. Lønningen til Lærerne er efter Lønningsforslaget her ikke tredoblet. Naar man saa tredobler Tilskuddet til de frie Skoler, synes jeg i og for sig ikke, at de lider Uret. For mig er det dog ikke et Principspørgsmaal, om de faar mere eller mindre. Jeg er i og for sig meget tilfreds med, at der gives de frie Skoler et klækkeligt og godt Bidrag, og jeg kan godt tiltræde Forslaget om paa Finansloven for det kommende Aar at stille et Beløb af 48 Kr. pr. Barn til Raadighed, saaledes som der indenfor et Flertal i Lønningsudvalget har været Stemning for. Der skal ikke fra min Side være noget i Vejen